

Izjava vseh dan, udi ob nočeh in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciska 20. I. nadstropje. — Dopolni naj se pošljejo uredništvu. — Nebrskirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. — Lastnik: hromosorj lista Edinosti. — Tisk: tiskarna Edinosti. — Naročnina: znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave: 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v Eurostot ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot., obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi dezaritnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamiranje se pošilja izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Franciska 20.

Iz Jugoslavije.

Valutno vprašanje.

BELGRAD, 4. Ministrstvo za finance priobčjuje uradno preko prestojajočih ministrstev za zunanje posle: Odločbam, s katerimi je rešeno valutno vprašanje, mora slediti tudi njihovo izvrševanje in da končno prejšnjega začasni neredi in krivici, ki se pojavljajo kot posledica stanja današnjega, denarnega prometa v naši državi, je odločeno, da se mora ta čin čimprej izvršiti. Nove novčanice Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev morajo čimprej postati edino zakonito sredstvo plačevanja. Povodim markiranja kron se je dočelo, da posamezni državljani niso dovolj vodili računov o svojih interesih, ker so zamislili tudi podoben rok za kolikovanje. Izgubili so izpred oči to, da se odredbe glede denarnega prometa izdajajo v interesu vsega naroda in da državna oblast nima pravice, da bi posameznikom, ki so ta rok brez izjemnih in opravičljivih razlogov zamudili, dopuščala naknadno kolikovanje. Kakor je zadnji čas vrednotiti naše kolikovanje kron na poskočila, tako nam sedaj preči opasnost nedovoljenega dotoka od zunaj. Radi tega se mora povlačiti kronskih novčanic izvesti v kar najkrajšem roku z ozirom na interese vseh državljanov, toda odločeni rok se nikakor ne sme podaljšati. S povlačenjem kronskih novčanic se začne v najkrajšem času. Začetek in konec tega posla bode prijavljen takoj, da bodo vsi državljani pravočasno obveščeni. Zelo, da se ta posel izvede s čim manj neprijetnostmi in eventualno škodo za naš narod, sem smatral za potrebno, da s to prehodno objavo opozorim že sedaj državljane na predstojajočo odredbo, da se vsa kolikovanja pripravijo in da pripravijo razpored, ki mu nabitelj ujeta. Ker se rok, določen za izmenjavo kronskih novčanic z novimi novčanicami Narodne banke Srbov, Hrvatov in Slovencev v nobenem primeru ne sme podaljšati ter se tudi ne smejo umakovati naknadne prošnje, opozorjam one, ki se pripravljajo na potovanje, ki se nahajajo na potovanju, ki so preločeni s posli ali ki so bolni, da že sedaj pripravijo vse, kar je potrebno, da ne zamude roka. Kdor ne bi došel, ali kdor ne bi mogel v odrejenem roku opustiti prihodnih svojih liron v zamenjavo, ta stori na sebi, da jih pravočasno izmenji banki ali denarnemu denarnemu zavodu, ki zanj izvešči zamenjavo. Vsekolikovanje se izplača pri povlačitvi denarnih kronskih novčanic v novčanicami Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev brez obseja. Prisrčno želimo, da se jih neomejeno dobi na mestu zadržanih kronskih novčanic, so naložena obveza države, in se začne z njih likvidacijo, čim se izvede zamenjava kronskih novčanic, ker je namenjena povlačenju kronskih novčanic množično in hitro, da jim je likvidiranje nemogoče omejiteljno posel. — Minister za finance: V. S. Veljković.

Protestna zborovanja.

BELGRAD, 5. Na vsem ozemlju bivše kraljevine Srbije so se vršila poslednja dni protestna zborovanja proti nameravani rešitvi jugoslovskega vprašanja in proti prihodnjemu ultimatu. Tako je v predsedništvu vlade prišlo množično zbiranje iz Srbije, Valjeva, Hruševca, Kragujevca, Štencija, Nisa itd.

Novi volilni red.

BELGRAD, 5. V sedmih ministrskega sveta se je v glavnem razpravljalo o novem volilnem redu. Sprejeti so načelo občne, enake, tajne, direktne in čisto proporcionalne volilne pravice.

Zahteva po sklicanju parlamenta.

BELGRAD, 5. Posl. Sečiv je potom predsedništva začasnega narodnega predstavništva v imenu naroda vladi naznanil, da je potrebno sklicati parlament zaradi krize v jugoslovskega vprašanja.

Opozicija in volilni zakon.

BELGRAD, 5. Presbira javlja: Ugotavljajoč, da opozicijski blok zahteva odgovor na vladni predlog v vprašanju sestave ustavnega odbora in parlamentarne rešitve volilnega zakona, je poslan ministrski predsednik Davidović opozicijskemu bloku pismo, kjer zahteva, da opozicijski blok pojasni svoje držanje. Nadležne se naglašajo potreba tega odgovora, ker se bliža rok za sklicanje ali razpust začasnega narodnega predstavništva.

Radikalna stranka.

BELGRAD, 5. Samouprava prinaša zelo karakterističen uvodnik, v katerem pravi med drugim: V svoji prošlosti je imela radikalna stranka poleg množičnih socialnih reform, ki so bile v Srbiji z uspehom izvedene, posebno narodnostni program, ki jo je vse leto 1919. in o katerem je morala voditi mnogo razprav. Radikalna stranka socialnih reform ni mogla izvajati preveč smelo, ker so ji bile vezane roke. Tudi višje narodne koristi niso tega dovoljevale. Vselej tega je n. pr. ostal cenzus v zvezi o volitvah vse do danes. Ako so radikalci nastopili proti njemu in hoteli napraviti iz Srbije privlačnejše središče in Piemont vse Jugoslavije in so delali na kar največje zblizanje in osvoboditve vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, predstavlja to kratko ročeno, program politične radikalne stranke. Sedaj je to gigantsko delo dovršeno in nastala je nova doba za naš narod in za našo stranko. Naš narodnostni program je izvršen in se umesne s pozornice političnega življenja, da odstopi svoje mesto socialnemu programu.

Caribrod še ni zaseden.

BELGRAD, 5. Pravda piše: Zasedba Caribroda in okolice, ki nam pripada po mirovni pogodbi, še ni izvršena. Bolgari še vedno terorizirajo nesrečno prebivalstvo te občine. Vlada se je večkrat obznila do zaveznikov v Parizu za odlok o zasedbi. V tem oziru se morajo storiti skrajni koraki, ako zavezniki ne odgovorijo takoj.

Belgrajska opera.

BELGRAD, 4. Prva predstava opere v belgrajskem gledališču bo 6. februarja. Dali bodo Puccinijev »Madame Butterfly«. Zanimanje za opero je tako veliko, da so bili že pred tednom dni razprodani vsi sedeži in lože.

Dalmatinska duhovščina za pravice naroda. SPLIT, 4. Katoliška duhovščina je priredila sestanke, na katerem je bil po pozivu dr. Smolke odposlan monsignore Bulić v meštanski odbor. Pri tej priliki je katoliška duhovščina skupno s pravoslavno sprejela resolucijo nasproti ententnemu nasilju.

SPLIT, 4. Splitska duhovščina je poslala predsedniku ministrskega sveta nastopno brožurko: Katoliška in pravoslavna duhovščina nikakega poročila za trajni mir, ki brez Krista in njegovih načel ni mogoč, oboja vsako deljenje pravice brez evanđeljskih načel bratstva, enakosti in svobode, ker bi se sicer rodile same žalostne posledice, ki bi neugodno vplivale na nas in naš izmučeni narod. V imenu omenjenih načel obojamo očitno krivico in nasilje mirovne konference proti našemu jugoslovskega narodu in ne priznavamo rešitve, ki bi zahtevala, da se odgovorno svoje zemlje, svojih pravic in svoje krvi.

Pogajanja z opozicijo.

BELGRAD, 5. V petek so se zopet začela pogajanja med demokratsko zajednico in nacionalni opozicijskega bloka, četudi imata obe stranki zelo malo nade, da pride do sporazuma.

Belgrajska »Politika« o ententnem ultimatu.

BELGRAD, 5. »Politika« prinaša uvodni članek z naslovom »Ultimatum«, v katerem pravi med drugim: V zadnjih 100 letih je bil Balkan neposredni povod velikim evropskim vojnem, ker je bil in ostal predmet velikega evropskega apetita. Po turskem navalu smo imeli avstrijski naval.

Podpora sirotam.

BELGRAD, 5. Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje je izdalo iz zaklada za prehrano siromskih družin denarno podporo rodbinam, ki so med vojno ostale brez hranitelja.

Zaradi demonstracij.

SPLIT, 4. Italijani na Korčuli so kakor za demonstracije v Splitu in Dalmaciji prepovedali trgovskemu brodomu pod italijansko zastavo, da pristaja k polotoku Pelješcu.

Manifestacije v čast Wilsona.

SPLIT, 4. V petek so se vršile v Splitu velike manifestacije v čast Wilsona in Ameriki. Silne množice so se zbirale na Narodnem trgu, zaplele »Oj Sloveni« in potem krenile na obali, kjer je usidrana ameriška voja ladj. Tu se prepevali domoljubne pesmi in vzklikali Wilsonu. Na povratku so manifestanti pred poljem pokrajinske vlade zapeli »Bože pravde« in vzklikali kralju, regentu in vojski. Množico je pozdravil predsednik pokrajinske vlade dr. Krsteli, ki je pozval manifestante, naj se mirno razidejo in prepuste stvar policijam in faktorjem. Manifestanti so se nato mirno razšli.

Uradniško vprašanje.

SPLIT, 4. Savez državnih uradnikov in javnih namestencev v Dalmaciji je objavil svoje stališče povodom razpusta Saveza javnih namestencev v Zagrebu in odredbe, izdanih v Zagrebu in Dubrovniku. Savez izjavlja, da je imelo vse dosedanje delovanje uradniških organizacij v Dalmaciji in skupno delovanje s Savezi v drugih pokrajinskih našega kraljevstva izključno etnoveški značaj. Glede razpusta Saveza v Zagrebu in prenehanja nekaterih uradnikov v Zagrebu in Dubrovniku izjavljajo dalmatinski Savez, da drugih društev, ako se spoila protidržavne tendence ne jemlje v zaščito, ker ne more imeti nikakih stikov s protidržavnimi elementi, nego jih najostreje oboja.

Iz Čehoslovaške.

Vesti o pogajanjih med Čehoslovaško in Bolgarsko neresnične.

PRAGA, 4. (S.) Zakladnica. Izjavlja se, da so neresnične vesti o pogajanjih med Prago in Sofijo v svrhu sklenitve vzajemnega političnega dogovora.

Vprašanje lužičkih Srbov.

PRAGA, 4. Na nujne intencije poslanca dr. Rambouska in tovarišev v narodni skupščini na zunanje ministrstvo, ali je pripravljen, storiti vsa koraka, da se popravi krivica napada, storjena z obsojdo voditelja lužičkih Srbov Bartha, je odgovoril minister za zunanje posle dr. Beneš, da sta on in ministrski svet smatrala vedno za nekaj samobesni umnevanja, da nobena država ne more kaznovati svojih državljanov zaradi take akcije. Iz tega razloga je bilo stališče zunanje ministrstva jasno formalizirano v vprašanju nekaterih nemško-českkih politikov, ki so delovali na to, da se gotova ozemlja ne združijo s čehoslovaško republiko. Minister za zunanje stvari je zastopal to stališče tudi potem, ko je bilo iz versalske mirovne pogodbe jasno razvidno, da mešana ozemlja na Češkem pripadajo čehoslovaški republici. — Minister je nato v daljšem govoru izjavil, kako se je vprašanje lužičkih Srbov razpravljalo na mirovni konferenci in da se je ondi ugotovilo, da je to vprašanje smatrati za manjšinsko vprašanje, in sicer kot tak, ki spada v kompetenco Zveze narodov, vseh česar se lužički Srbi postavljajo pod varstvo Zveze narodov. Obsojda Bartha spada med ona vprašanja, ki so pod kompetenco Zveze narodov. Z ozirom na to, da je bil vodja lužičkih Srbov že po mednarodnem pravu upravičen braniti svoj narod in z ozirom na to, da se tudi kot član mirovne konference za to svoje delovanje ni mogel obsojiti, je izjavil minister dr. Beneš, da je iz vidika mednarodnega prava upravičen, storiti v tem pogledu korake pri Zvezi narodov.

IZ RUSIJE.

Revolucija v Sibiriji.

HARBIN, 5. Agence Havas poroča: Revolucionarno gibanje se je razširilo po vsej vzhodni Sibiriji.

Delovne armade.

MOSKVA, 5. Pri tretjem kongresu narodnogospodarskih svetov je razpravljaj Lenin o ustanovitvi delovnih armad, ki po njegovi izjavi najbolj odgovarjajo potrebam onega časa, ko je prnehala vojna in se pripravlja mir. Vojni čas sicer se ni popolnoma potekel, je dejal, vendar se more vojna smatrati za končano in se more pričeti z mirovnim delom, ker je sovjetska Rusija po dveletni borbi ostala zmagovalca. Vse delovni aparat se nalašča na potrebo miru. Iz tega so nastale delovne armade, ki dajejo možnost, da se vsi napor osredotočijo na eno točko, namreč na zbiranje žita in njega prevažanje v središče države. Vsa druga vprašanja morajo tej nalogi pustiti prednost. Omenjeno delo se mora nemudoma pričeti z vso delovno močjo več milijonov ljudi. V tem obstoji novi boj, ki pričinja šele sedaj.

Iz Poljske.

Angleški batalijon za mazursko ozemlje.

VARSAVA, 4. (S.) Včeraj je prispel batalion Angležev, ki grede v Mazurijo, v ozemlje, ki je podvrženo ljudskemu glasovanju. Batalijon je odpotoval iz Varšave istega dne pa mesto, ki mu je določeno.

Foch na Poljskem?

BASEL, 5. Kakor izjavljajo varšavski ententni diplomati, bo maršal Foch res prišel v Varšavo, in sicer radi boljše vizite, otenzive proti Poljski, ki jo pričakujejo spomladi. Foch bo baje prevzel vojnovo vodstvo organizacije proti sovjetski vojski. V četrtak je francoski vojni minister imel konferenco z maršali Fochem, Joffrom in Petainom.

Angleška križarka v Gdanskem.

GDANSKO, 4. (S.) Sem se prispeli angleška križarka »Danac« in ena torpedovca zaradi vzdrževanja miru med odhajanjem nemških čet.

Francosci v Gornji Sleziji.

VARSAVA, 4. (S.) Francoske čete so začele zasedati Gornjo Slezijo.

Iz Madžarske.

Dunaški listi in zaveznika nota proti vzpostavitvi Habsburžanov na Ogrskem.

DUNAJ, 4. (S.) Za noto sveta poslancev glede vzpostavitve Habsburžanov na madžarski prestol, se je zvedelo na Dunaju danes. Dasi ne zanima neposredno Avstrije, se dunaški listi vendar bavijo z njo. »Nene Freie Presse« piše: Izjava iz Pariza je opomin: na naslov narodnega predstavništva. Ona ne prepoveduje Madžarski monarhije, ali prepoveduje Habsburžanom, da ne smejo na madžarski prestol. Ta izjava postavlja narodno predstavnstvo pred zelo težko vprašanje. Se bo mogla pridobiti Madžarska za podpis mirovne pogodbe ali se bo odločila za politiko, za katero se potrebuje vojni minister Friedrich? V vsakem slučaju bodo težave pri vzpostavitvi rednih razmer na Madžarskem velike. »Abendblatt«, ki vodi govor proti sedanjim madžarskim pravikom, meni, da je postal položaj nezmožen. »Hutsar, Friedrich« in Horthy bi morali dati ostavko ali pa napovedati zaveznikom vojno. Tako piše list in dostavlja: Seveda ne bodo napravili ni enega ni drugega.

Dolež ministra Friedricha v umoru Tisze.

BUDIMPESTA, 5. (S.) Da dokazuje, da je imel vojni minister Friedrich že v začetku oktobra 1918. namen organizirati bando za umor grofa Tisze, javlja list »Szepes« zapisnik izpovedbe nekoga svetnika vrhovnega poveljstva kakor tudi zapisnik izpovedbe Ertsega Mihely. Mihely pravi, da je bil v službi pri Friedrichu, kateri ga je pozval, da se pridruži na tajni pogovor v svrhu, da se najde mala banda za odstranitev Tisze. Friedrich je zahteval obveščena o poteku te stvari. Mihely mu je odgovoril, da so že ljudje, ki se zat o brigado. V rokovi se ni bil Mihely začel nobenih priprav, a nekaj dni pozneje je postal grof Tisza žrtev atentata.

Ministrski svet meni da Friedrich ni sokrivec pri umoru Tisze.

BUDIMPESTA, 5. (S.) Ministrski svet je sklenil, da ne obstoja nobena pravna podlaga za kazensko postopanje proti ministru Friedrichu. Ministrski svet smatra razen tega, da je nepotrebnna vsaka nadaljnja razprava o političnem pomenu tega vprašanja.

Iz Nemčije.

Stališče nemške vlade v vprašanju izročitve vojnih krivcev.

BEROLIN, 5. (S.) Ministrski svet se je sestel večer zvečer. Seta je trajala nekoliko ur, a prišlo je do uradne poročila. Po seji je bilo objavljeno uradno poročilo, v katerem se pravi, da se je vlada bavila s položajem, ki je nastal po prijavitvi seznamov oseb, katere se imajo izročiti. Vlada se nima seznama. Vendar je razpravljala na podlagi nekoga seznama, ki ji je prišel od neuradne strani ter je prišla do zaključka, da mora prebrati na stališču, ki je izraženo v notu od 25. januarja, katere je bila vročena v Parizu in potem tudi obznanjena. Takol, ko je nemška vlada podjeto mir, je bila razumna, da ji bo nemogoče upoštevati tiste določbe, ki se bidejo izročitve domnevnih krivcev.

Mogoča kriza v nemški vladi radi zahteve po izročitvi vojnih krivcev.

BEROLIN, 5. (S.) Dasi je prežgadol, vendar krožijo glasovi o ostavki vlade. Demokratski člani ministrstva se odločno branijo sprejeti noto glede izročitve vojnih krivcev in bi radi odstopili. Pravijo, da bo del centra ravno tako nasprotni sprejemu note. Druga nevarnost grozi vladi radi tega, ker bo državni zbor gotovo zavzel odločno stališče proti izročitvi vojnih krivcev. Navsezadnje vlada se nahaja tudi pred dejstvom, da ne bodo njeni uradniki hoteli izvršiti njenih ukazov.

Avstrija se ne bo proglasila za nevtralnno državo.

DUNAJ, 5. (S.) Vest, ki jo je prispel »Echo de Paris«, čes da mislijo proglasiti Danska, Holandija in Avstrija večno nevtralnost in zaprositi Zvezo narodov, da jih sprejme in prizna njihovo nevtralnost, ne odgovarja resnici, vsaj v kolikor se tiče Avstrije ne, kakor zatrljejo merodajni krogi.

Mirovna konferenca.

Zunanji minister Müller se opravičuje radi postopanja von Lersnerja.

BEROLIN, 5. (S.) Minister za zunanje zadeve je povabil francoskega zastopnika, da naj pride v Wilhelmstrasse v svrhu pogajanj radi odhoda von Lersnerja. Müller je rekel francoskemu zastopniku, da se von Lersner s tem, da je povrnil predsedniku mirovne konference seznamke vojnih krivcev, ni držal navodil. Glasom istih bi bil moral samo potrditi prejem in poslati seznam nemški vladi, ki je edina odgovorna za vse pldoke.

Müller je dodal, da se bodo predvzeli gotovi koraki proti zastopniku Nemčije na mirovni konferenci in je prosil Marcellyja, naj izroči francoski vladi izraz njegovega obžalovanja radi tega dogodka.

Von Lersner o svojem postopanju.

PARIZ, 5. (S.) Von Lersner je izjavil sootrudniku »Petit Parisien«: Noben Nemec, ki zna kaj čuta za čast, ne bi postopal drugače. Osebo mislim, da je nemogoča izvršitev onega dela mirovne pogodbe, ki se tiče izročitve vojnih krivcev. Ob pogajanjih kakor tudi v odgovoru na noto predsednika mirovne konference sem to dovoljno naglašal. »Le Petit Journal« pravi, da se je bil von Lersner že davno odločil za svoj korak, ker je bilo njegovo mesto in mesto vseh 24 pomočnikov, ki ga spremljajo, že pred nekoliko dnevi določeno za druge osebe.

Zakaj je dal pravzaprav Lersner ostavko.

PARIZ, 4. (S.) Agencija Havas poroča: Vest o sklepu von Lersnerja, da poda ostavko na mesto predsednika nemškega odposlanstva, da bi ne moral sprejeti uradnega seznanja vojnih krivcev, ki jih zahteva ententa, se je zvedela v krogih, kateri so blizu osebam s konference. Sebe predpoudne. Vest je povzročila nekako presenečenje, ter se je o njej mnogo razpravljalo. Ta skrajni izpad von Lersnerja, ki je zelo stičen izpadem Brockdorff-Rantzaua, nima v stvari nobenega zakonitega temelja. Lersner je dobro vedel, da vsebuje versalska pogodba čl. 228, glasom katerega je priznala nemška vlada zaveznikom pravico, da lahko postavijo pred svoja vojaška sodišča ene osebe, ki so obdolžene, da so zakrile dejanja proti zakonom in proti vojnim običajem. Če je torej Lersner mislil, da je ta določba protivna njegovi vesti, tedaj mu ni bilo treba sprejeti mesta predsednika nemškega odposlanstva, ker bi kot tak moral izvrševati obveze, na katere je Nemčija pristala 28. junija lanskega leta, zdi se, da so ga vodili pomislili osebne prirode. Morda je hotel dati na ta način sfaen zavrsetek svojemu službovanju v Parizu, kjer je igral v zadnjem času le postransko ulogo, kajti mesto poslanika, ki si ga je želel, se je dalo Mayerju. Ker pa je Lersner izjavil v svojem pismu Millerandu kakor tudi na svojem pogovoru z zastopnikom agencije Havas, da je postopal popolnoma na svojo roko in da ni vprašal za svet svoje vlade, vseh njegovih čin samo nje, ne da bi zato morali biti odgovorni njegovi predstojniki. Agencija Havas dostavlja: Na vsak način bo imelo von Lersnerjevo postopanje vsaj eno neprijetno posledico, ker bo izvalo gotovo napetost med zavezniki in Nemčijo. Treba je pripraviti enteti nekaj več previdnosti, zakaj na ta način se je že dokazalo, da je želja Berolina stavljeni zopet na dnevni red svoje svete obveze.

Millerand o von Lersnerjevi ostavki.

PARIZ, 4. (S.) Millerand je izjavil večjemu številu poslancev, da je treba smatrati odhod von Lersnerja kot samovoljen čin kakerega uradnika, a njegove izjave ne smejo zadrževati zaveznikov na njihovem notu. Pisma von Lersnerja se bodo izročila neposredno v Berolin skupaj s seznamom vojnih krivcev.

Francoski listi v srbih radi von Lersnerjevega koraka.

PARIZ, 5. (S.) »Le Petit Parisien« pripisuje izpad von Lersnerja razočaranju, ki ga je isti okusil, ko je videl da je dr. Mayer dobil mesto nemškega poslanika v Parizu, katero je upal dobiti on. Njegova želja dopasti se vsenemskim krogom, in celo razdražiti njihovo navdušenje s kričavim uspehom, je tudi igrala nek ulogo. List se vprašuje, kaj se bo storilo v sedaj že gotovem slučaju, če se bo Nemčija branila izvrševati mirovno pogodbo. Če se ustavi povračanje vojnih krivcev, bi to pomenilo sovražstvo. Vstopavitev hčade bi nemal zapla edini povojni trg, ki ga imamo. Vojška mora pa bi zahtevala velik napor. Tako piše omenjeni list. Da Nemčija ne bo izročiti vojnih krivcev, to ne pomeni odpora samovoljnosti proti enteti ali drugemu ponizovalnemu članu mirovne pogodbe, temveč če to prva manifestacija v pohodu proti vsem določbam mirovne pogodbe. »Le Matin« pa pravi: Ali bo Nemčija spoštovala vse pogoje mirovne pogodbe in zavezniki bodo začeli upravnjavati njevo ozemlje, ali pa Nemčija ne bo spoštovala mirovne pogodbe, in tedaj ne bodo zavezniki sploh ničesar izpraznili.

Millerand in Thomas v Londonu.

LONDON, 5. Listi poročajo, da pride tja v sredo Millerand, a Albert Thomas se pričakuje za jutri.

DRUGA NOTA BELGRAJSKI VLADI.

PARIZ, 5. Zavezniske vlasti so sporočile belgrajski vladi sporazumno z Italijo londonsko pogodbo od 24. aprila 1915. Istočasno s pogodbo so ji poslale noto, v kateri ji odgovarjajo na ugovore v njenem odgovoru na predloge od 20. januarja. Zavezniske vlasti vtrajajo na tem, da naj Jugoslavija sprejme kot rešitev jugoslovskega vprašanja Lloyd Georgeov načrt in naj tim prej odgovori.

— »Temps« razlaga, kako si predstavljajo izkreni in neprizadeti Francozi jugoslovskega vprašanje, ki bi ga hoteli kmalu in pravično rešiti, kmalu, ker se je rešitev že zelo zategnila, in žele zavezniki imeti čim prej proste roke zaradi velikih vzhodnih vprašanj, pravično ker samo pravična rešitev je trajna, dočim nima nihče toliko moralne moči, da bi vsilil krivično rešitev. List razpravlja, nato o sredstvih za dosego sporazuma, pri čemer ugotavlja takol, da se ne more računati z londonsko pogodbo, in sicer ne zaradi tega, ker bi morala Francija hotela zanikati svoj podpis, temveč ker bi v njej Italija ne dobila pogojev ne za trajni mir z Jugoslavijo, ne za možnost sporazuma z Združenimi državami ne zadošitve svojih glavnih zahtev. Ostaja torej Lloyd Georgeov načrt od 20. junija.

»Temps« govori nato o Tittonijem govoru 27. septembra, v katerem je naglašal, da so se pogajanja ponesrečila vsled Wilsonovega odpora proti priklopitvi Reke Italiji, in priha do sklepa, da leži ravno tukaj ključ »pravične« rešitve jugoslovskega vprašanja: »Priklopitev Reke Italiji ne pomenja samo rešitev D'Annunzijeva vprašanja, temveč tudi predvsem udeležitev narodnostne pravice. Če se priklopi Jugoslovenom ozemlje, ki je predlagal Tittoni, to je udeležitev istega načela.« »Temps« zaključuje, da je splošno javno mnenje v Parizu za udeležitev Lloyd Georgevega načrta z gornjimi izpremembami.

Iz Italije.

Italijanska zbornica.

RIM, 6. V poslanski zbornici se nadaljuje razprava o političnem položaju, toda vlada, ki je v tem vprašanju najbolj merodajna, in katere izjave se željno pričakujejo, ni še povedala svojega mnenja. Smatra se, da ministri predsednik čaka jugoslovskega odgovora na zadnjo zaveznisko noto, toda bržkone bo moral govoriti, še preden pride ta odgovor, ker zavezniki niso določili belgrajski vladi prav nikakršnega roka, a tudi poslanci v italijanski zbornici ne bodo govorili večno, temveč bodo hoteli čuti tudi Nitijev mnenje. Danes sta govorila, med drugim, Beviene in Gasparotto, ki sta oba naglašala prednosti londonske pogodbe pred Lloyd Georgeovim načrtom in pozivala vlado, naj vtraja. Istega mnenja je bil tudi Colona di Cesaro, ki je poudarjal, da se morajo vršiti neposredna pogajanja z Jugosloveni samo na podlagi londonske pogodbe, in očitni Nitiji, da je preveč popustil imperijalističnim zaveznikom, odločujoč jim v podporo svojih zahtev italijanski bodo, ker Jugosloveni in Grci niso še zadovoljni, in tudi Lloyd George da je baje poslal v Pariz noto s še hušimi predlogi nego so bili zadnji. (Medijski ministrskega predsednika.)

Socialist Cicotti je poudarjal, da je ravno londonska pogodba doprinesla utrditvi jugoslovskega edinstva, ker so Jugosloveni videli v njej nasilje na svojo nevinost. Izrazil je svoje prepričanje, da se bodo morale zahteve majhnih narodov udeležiti evropskim in svetovnim zahtevam. Ugotovil je, da bi bila rešitev jugoslovskega vprašanje, ki je ne sprejme Jugoslavija, zelo nevarna za Italijo, ki bi morala imeti vedno pripravljeno vojsko proti morebitnemu vpadu. Na vsak način pa treba jugoslovskega kakor tudi dodekaneško vprašanje čim prej rešiti. Opozorjal je tudi, da je dobro premisliti, čemu danes Anglija in Francija podpirate udeležitev londonske pogodbe, in izrazil mnenje, da je morda to v zvezi z italijanskimi obljubami glede straz na Remu. Socialistična stranka se neče časa odrekati, toda zahteva rešitev narodnih vprašanj, ki ne nosi v sebi kalih novih vojn. Ugotovil je, da bi hoteli nacionalisti narediti iz Trsta in Reke tekmovalca Benetkan in Genovi. Tudi je naglašal, da zahtevajo gospodarske razmere omejitve pri udeležitvah jezikovnih in kulturnih pravic, ki jih lahko zahtevajo nekateri kraji; tem zahtevam se lahko ugodijo potom dovoljenja dobro umevane samouprave. Govornik je končno proslavil ob burnem odobravanju na skrajni levičnici sovjetsko Rusijo.

Nato je odgovoril zakladni minister na vprašanja o valutnem vprašanju. Izjavil je, da se mora pripisati silno poslabšanje denarnih težavjev mednarodnim vzrokom in predvsem g. Glassu, ki je izjavil, da Zedinjene države ne bodo dovoljevale posojil evropskim vladam, dokler lete ne uredi svojih financ. Schanzer je poudarjal, da je takol po tej izjavi padla angleška šterlina na newyorškem trgu za 23% svoje vrednosti in povlekla za soboj tudi frank in liro, čeravno ni Glass več član ameriške vlade, in se njegova izjava ne sme smatrati za izraz vol

